

TELEWIZJA POLSKA

dr Juliusz Braun

Prezes Zarządu

Warszawa, dnia 05.03.2013 r.

TVP/IB-274/2013

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Departament Własności Intelektualnej i Mediów

Stanowisko Telewizji Polskiej

w ramach konsultacji społecznych prowadzonych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie „licencji wieloterytorialnych”
w związku z pracami nad projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na potrzeby ich wykorzystywania na internetowym polu eksploatacji na rynku wewnętrznym

Niniejsze stanowisko jest uzupełnieniem stanowiska w sprawie ww. dyrektywy przedstawionego MKiDN przez TVP w październiku 2012 r..

Na wstępie chcemy podkreślić, że mechanizm „licencji wieloterytorialnych” proponowany w projekcie dyrektywy nie może być odrywany od całości postanowień dyrektywy. Przepisy o takich licencjach mają bowiem uzupełnić przepisy ogólne dyrektywy. W pełnym wymiarze chcemy ponownie zauważyć, że proponowana dyrektywa:

- 1) nie wyważa właściwie różnych interesów, dając zdecydowaną przewagę interesom dużych właścicieli pakietów praw (gł. wydawców muzycznych);¹

¹ Podobnie: *Comments of the Max Planck Institute for Intellectual Property and Competition Law on the Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing of rights in musical works for online uses in the internal market*,

- 2) nie obejmuje organizacji tworzonych do zbiorowego zarządzania prawami jednego uprawnionego (np. jednego wydawcy muzycznego), takich jak np. CELAS, co grozi obchodzeniem wymogów dyrektywy;
- 3) w sposób niewystarczający i niepełny reguluje stosunki użytkowników z organizacjami zbiorowego zarządzania (OZZ);
- 4) stwarza ryzyko wycofywania dużych pakietów repertuarowych (gł. posiadanych przez wydawców muzycznych) z organizacji zbiorowego zarządzania i tym samym grozi fragmentaryzacją repertuarów OZZ, ze szkodą dla możliwości ich działania na zasadzie „jednego okienka”;²
- 5) nie gwarantuje poszanowania krajowych rozwiązań w zakresie zbiorowego zarządzania i ułatwień licencjonowania – w szczególności takich jak rozszerzone zbiorowe licencjonowanie, przymusowy zbiorowy zarząd, domniemania reprezentacji.³

Dla usunięcia tych niedostatków niezbędne byłoby w szczególności:

- 1) rozbudowanie gwarancji dla użytkowników w relacjach z OZZ, w tym:
 - a) wprowadzenie obowiązku kontraktowania:
 - z każdym uprawnionym chcącym powierzyć prawa pod ochronę;⁴
 - z każdym użytkownikiem chcącym uzyskać licencję, bądź zawrzeć umowę o zapłatę stosownego wynagrodzenia;⁵
 - b) określenie zasad ustalania wynagrodzenia w sposób zgodny z rozwiązaniami w innych dyrektywach⁶ i orzecznictwem ETS/TSUE⁷, oraz ogólnie przyjętymi zasadami ustalania wynagrodzeń w relacjach z OZZ;⁸

COM (2012)372, (dalej powoływane jako: *Comments of the MPI*):
http://www.ip.mpg.de/files/pdf2/Max_Planck_Comments_Collective_Rights_Management.pdf

² Podobnie: *Comments of the MPI*, pkt 62.

³ Podobnie: *Comments of the MPI*, pkt 36.

⁴ Podobnie: *Comments of the MPI*, pkt 10.

⁵ Podobnie: *Comments of the MPI*, pkt 11.

⁶ Por. motyw 17 dyrektywy 93/83/WE – tzw. satelitaro-kablowej.

⁷ Wyrok ETS z 11.12.2008 r., C-52/07, TV 4 i Kanal5 v. STIM, pkt 36-39; powołany wyrok TSUE z 04.10.2011 r., C-403/08 i C-429/08, pkt 107-111; wyrok ETS z 13.07.1989 r., C-395/97, *Ministère public v. J.-L. Tournier*; wyrok ETS z 06.02.2003 r., C-245/00, *SENA v. NOS*; wyrok TSUE z 04.10.2011 r., C-403/08 i C-429/08, *FAPL v. QC Leisure* i *Karen Murphy*, i inni, por. zwłaszcza - pkt 110 uzasadnienia.

⁸ Nie spełnia tych wymogów art.15 ust.2 projektu dyrektywy odwołujący się do wartości praw handlu (podczas gdy nie zawsze prawa te muszą występować w handlu, zwłaszcza w wypadku praw do wynagrodzenia) oraz do wartości usługi OZZ (podczas gdy usługa nie jest wykonywana dla użytkownika, tylko dla uprawnionego i to on powinien ponieść ciężar wynagrodzenia za samą usługę OZZ).

Zgodne z powołanym orzecznictwem ETS/TSUE byłoby następujące brzmienie przepisu:

- 2) wprowadzenie pewnych ograniczeń swobodnego wycofywania praw z OZZ;⁹
- 3) rozszerzenie stosowania dyrektywy także na organizacje zarządzające zbiorowo repertuarem praw jednego uprawnionego;¹⁰
- 4) wprowadzenie przepisu i motywu potwierdzającego, że dyrektywa nie narusza rozwiązań krajowych takich jak rozszerzone zbiorowe licencjonowanie, przymusowy zbiorowy zarząd, domniemania reprezentacji i innych ułatwień licencjonowania.¹¹

Proponowany przez Komisję mechanizm „licencji wieloterytorialnych” opartych na tzw. modelu paszportu budzi poważne kontrowersje. Wątpliwe jest, czy rzeczywiście przyczyni się on do ułatwienia licencjonowania.¹²

Przed wszystkim istnieją wątpliwości, co do tego, czy mechanizm taki jest istotnie potrzebny i czy istnieją podstawy prawne do przyjęcia założeń, na których się opiera. Z tymi zastrzeżeniami przedstawiamy nasze odpowiedzi na pytania zadane w ramach konsultacji przez MKiDN:

I. Obecne praktyki.

1. Czy nabywają lub udzielają Państwo licencji na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na potrzeby świadczenia usług online? Jeśli tak, prosimy o wymienienie oraz scharakteryzowanie świadczonych przez Państwa usług online.

TVP zarówno nabywa prawa (w drodze umów o przeniesienie praw), jaki uzyskuje licencje na korzystanie z utworów i dóbr pokrewnych na potrzeby świadczenia tzw. usług online. TVP udziela

Tariffs for rights shall be reasonable and appropriately reflect the economic value of the exploitation concerned. Criteria to determine the tariffs should also be non-discriminatory and proportionate.

⁹ Np. przez zastrzeżenie w art.5 ust.2 dyrektywy, że wycofywanie praw powinno być zgodne z prawem krajowym i nie może naruszać zdolności licencjonowania światowego repertuaru przez OZZ.

¹⁰ Wymagałoby to dodania do art. 3 lit.a wyrazów:

as well as any entity that is part of, is controlled and/or commissioned by one rightholder or entity under the control of a rightholder, that manages on collective basis its rights.

¹¹ Podobnie jak przyjęto w dyrektywie 2012/28/UE o utworach osieroconych – motyw 24 i art.1 ust.5.

Wymagałoby to dodania:

a) w art.2 zdania: *This Directive does not interfere with any arrangements concerning extended or mandatory collective licensing at the national level;*

b) w motywie 16 zdania: *This Directive is without prejudice to the arrangements in the Member States concerning extended or mandatory collective licensing, legal presumptions of representation or transfer, or a combination of them.*

¹² Podobnie: *Comments of the MPI.*

także licencji na korzystanie z posiadanych przez nią praw w tym zakresie. Praktyka kontraktowa w obu tych zakresach jest zróżnicowana i złożona.

Usługi online TVP obejmują w szczególności udostępnianie do dostępu w miejscu i czasie indywidualnie wybranym - materiałów audiowizualnych, w tym zwłaszcza wcześniej wyemitowanych audycji, ale także audycji jeszcze nie nadanych, bądź w ogóle nieprzeznaczonych do nadania, jak np. materiałów dodatkowych i innych materiałów uzupełniających, wzbogacających i rozwijających ofertę programową TVP.

Jeżeli za usługę online uznawany byłoby także nadawanie programów wyłącznie w sieciach teleinformatycznych, warto zaznaczyć, że TVP również świadczy i tego typu usługi (np. TVP Parlament).

2. Czy licencje te są udzielane wyłącznie przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, czy również przez inne podmioty, jak np. indywidualnych twórców i artystów wykonawców, wydawców czy producentów, zarówno polskich jak i zagranicznych?

Nabywane prawa i uzyskiwane licencje wynikają zarówno z umów indywidualnych z podmiotami krajowymi i zagranicznymi, jak i (licencje) z umów z organizacjami zbiorowego zarządzania (OZZ). Dotąd jednak w zakresie usług na żądanie większość OZZ nie wykształciła modeli biznesowych, a przedstawiane przez nie propozycje wysokości wynagrodzenia są często nadmierne.

3. Prosimy o opisanie obecnie funkcjonujących procesów nabywania i udzielania wspomnianych wyżej licencji, z jakimi spotkali się Państwo w ramach prowadzonej działalności.

Praktyka nabywania praw przez TVP zależy od tego, czy materiał jest wytworzony przez lub na zamówienie TVP, czy też uzyskiwana jest licencja na uprzednio wytworzony materiał od osoby trzeciej. W wypadku produkcji przez lub na zamówienie TVP, większość praw jest nabywana w drodze indywidualnych umów od twórców i innych uprawnionych, a zawierane umowy od lat obejmują w typowych sytuacjach także udostępnianie na żądanie. W wypadku materiałów licencjonowanych (np. filmy) TVP nabywa licencje zezwalające na korzystanie na polach eksploatacji określonych w umowie. W wypadku filmów zagranicznych często stosowane są ograniczenia terytorialne i językowe licencji. Prawa do utworów muzycznych są w dużej mierze regulowane na podstawie licencji wynikającej z umowy generalnej ze Stowarzyszeniem ZAiKS. Umowa obejmuje nadania. Nie wykształcił się jeszcze model regulowania praw w zakresie eksploatacji na żądanie.

4. Z jakimi trudnościami w zakresie nabywania lub udzielania licencji na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na potrzeby świadczenia usług online spotkali się Państwo w praktyce? Proszę o wskazanie zarówno problemów o charakterze prawnym, jak i ewentualnych trudności leżących po stronie podmiotów nabywających bądź udzielających tego rodzaju licencje, w tym organizacji zbiorowego zarządzania.

Przede wszystkim TVP ma, wielokrotnie sygnalizowaną, w tym w kontekście dyrektywy o utworach osieroconych, trudność z uregulowaniem praw w zakresie eksploatacji online w odniesieniu do starszych (archiwalnych) materiałów programowych. Jest to problem strukturalny występujący w wielu krajach i niekiedy rozwiązywany w nich przy pomocy interwencji ustawowych.¹³ Wynika on z tego, że wartość poszczególnych aktów eksploatacji w Internecie jest stosunkowo niewielka, a koszty regulowania praw, nie nabytych w czasie powstawania danej produkcji, znaczne z uwagi na wielość uprawnionych w ramach jednej audycji telewizyjnej. Racjonalnym rozwiązaniem byłoby tu licencjonowanie przez OZZ, nie zawsze jednak posiadają one odpowiednie prawa. Najbardziej złożonym problemem jest dorobek Teatru Telewizji, gdzie w grę wchodzi wiele wkładów twórczych, w tym do utworu podstawowego. Ponieważ w dacie produkcji prawa do tego utworu nabywane były często w ograniczonym zakresie, powstaje bariera eksploatacyjna w zakresie użytku *online*. Uzyskanie indywidualnych zezwoleń okazuje się często niemożliwe, a jeżeli nawet istnieje gotowość udzielenia zezwolenia - oczekiwane przez uprawnionych wynagrodzenia mają w zestawieniu z ekonomiczną wartością aktu eksploatacji charakter prohibytywny. W rezultacie wartościowy kulturowo i społecznie dorobek Teatru Telewizji nie jest dostępny.

Problemem jest także udzielanie przez OZZ zezwoleń w zakresie posiadanych przez nie praw do użytku online, z uwagi na niewykształcenie się modeli biznesowych. Wydaje się, że trwa tu testowanie rynku. Z punktu widzenia nadawcy takiego jak TVP eksploatacja online nie ma samodzielnego znaczenia. Jest ona elementem całościowej misji TVP i wiąże się z eksploatacją nadawczą. Widać to po zmieniających się preferencjach odbiorców, którzy odpływają od tradycyjnych programów ogólnych do programów tematycznych i w ogóle od oglądania telewizji na rzecz wyszukiwania i odbioru treści w sieci. Zupełnie inna jest specyfika usług online nadawców od internetowych sklepów z treściami rozrywkowymi (muzyką czy filmami). W wypadku TVP usługi online są elementem całościowej oferty programowej, podporządkowanej koncepcjom redakcyjnym. Treści układane są w serie, cykle i grupy tematyczne, zazwyczaj powiązane z treściami w programach.

¹³ Por. na ten temat: S.Edwards, P.Kamina, K.-N.Peifer, *Modern Copyright for Digital Media. Legal Analysis and EBU Proposals*, EBU 2010, s. 47-49, 68-69:
http://www.ebu.ch/registration/policy2010/images/EBU%20Copyright%20WHITE%20Paper_EN_FINAL.pdf

Zasadne byłoby więc licencjonowanie praw do korzystania w ramach usług online wedle zbliżonego modelu co w zakresie nadeń. Dlatego, jeżeliby zostałby wprowadzony reżim „licencji wieloterytorialnych” proponowany przez Komisję w projekcie dyrektywy oparty na modelu europejskiego paszportu, za absolutnie niezbędne uważamy wprowadzenie wyłączenia usług online nadawców związanych z programami (co sama Komisja proponuje w art.33). TVP uważa bowiem za konieczne zachowanie możliwości licencjonowania praw na potrzeby tego typu usług na mocy umowy z krajową OZZ, z którą posiada umowę w zakresie nadeń, niezależnie od tego, czy OZZ ta spełni warunki niezbędne do uzyskania europejskiego paszportu. Reżim licencji wieloterytorialnych całkowicie nie przystaje do działalności nadawców. Jednocześnie uważamy, że wyłączenie usług online nadawców jest kwestią o tak kluczowym znaczeniu, iż powinno być dokonane w art.2 a nie w art.33 dyrektywy.¹⁴

II. Postulaty usprawnienia obecnego systemu.

5. Jakie działania należałoby Państwa zdaniem podjąć, aby usprawnić obecny system zawierania licencji na korzystanie z utworów online?

Odnosząc się do problemów wskazanych w pkt 4 powyżej - w zakresie problemów z regulowaniem praw do korzystania online z produkcji archiwalnych – niezbędne wydają szczególne krajowe rozwiązania ustawowe, w postaci rozszerzonego zbiorowego zarządu/licencjonowania.

W odniesieniu do funkcjonowania OZZ niezbędne jest zapewnienie stabilności ich repertuarów, rozwiązanie problemu krzyżujących się repertuarów oraz rozbieżnych taryf (np. poprzez wprowadzenie mechanizmu obowiązku przedkładania wspólnych taryf przez organizacje reprezentujące tę samą kategorię uprawnionych na tym samym polu eksploatacji oraz wspólnego kontraktowania z użytkownikiem na jego żądanie). Potrzebne jest też sprzyjanie wykształceniu się realistycznych stawek wynagrodzeń. Niezbędne jest dostosowanie praktyki licencjonowania użytku online do specyfiki eksploatacji, w szczególności dokonywanej w ramach usług online nadawców.¹⁵

¹⁴ W tym celu do artykułu 2 powinno być dodane zdanie 3 w brzmieniu:

Title III shall however not apply when collecting societies grant licences for such works, in compliance with national and European Union law, to broadcasters in relation with online services that are related to their offline broadcast services.

¹⁵ Por. propozycje w pkt 4, w tym przyp.13 powyżej.

6. Czy z punktu widzenia Państwa działalności licencje na korzystanie online z utworów i przedmiotów praw pokrewnych udzielane przez organizacje zbiorowego zarządzania powinny obejmować terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego UE, czy też wystarczająca jest licencja krajowa? Czy jest to uzależnione od rodzaju udostępnianych utworów? Jaki repertuar powinny obejmować licencje wieloterytorialne – czy wyłącznie repertuar krajowy, czy też powinna być to licencja o szerszym zakresie? Jaki byłby pożądany zakres terytorialny takich licencji? Jak oceniają Państwo dostępność tego rodzaju licencji obecnie?

Kwestia potrzebnego zakresu terytorialnego licencji jest w gruncie rzeczy kwestią prawa właściwego dla eksploatacji online, czyli miejsca w którym eksploatacja ta jest dokonywana. W naszym przekonaniu, podobnie jak w wypadku nadań satelitarnych akt komunikowania publicznego utworu ma miejsce w państwie pochodzenia sygnału, tak w wypadku użytku online udostępnienie utworu w taki sposób, że możliwy jest dostęp do niego w miejscu i czasie indywidualnie wybranym, następuje w państwie udostępnienia (a nie państwie odbioru), czyli w wypadku usług online TVP – w Polsce. Nie widzimy więc powodów, dla których OZZ działające w Polsce nie miałyby mieć możliwości, na gruncie istniejącego stanu prawnego, udzielania licencji na usługi online TVP i to niezależnie od tego, czy są one geoblokowane. Ograniczenia terytorialne lub językowe licencji, wynikające z umów, występują natomiast w odniesieniu do filmów (gł. zagranicznych) i transmisji sportowych. Ograniczenia te mają jednak charakter kontraktowy.

Ograniczenie licencji na użytek online do repertuaru krajowego pozbawiałoby je praktycznego znaczenia.

Jak już wyjaśniliśmy we wcześniejszym stanowisku, podstawy prawne koncepcji licencji wieloterytorialnych w UE są wątpliwe. Koncepcja ta obarczona jest immanentną wadą, iż zakres terytorialny tych licencji kończyłby się na granicach UE. Jak więc miałyby funkcjonować usługi nie stosujące geoblockingu? W naszej ocenie licencje udzielane przez OZZ na użytek online powinny umożliwiać udostępnianie treści w taki sposób, aby ich odbieranie nie było zależne od miejsca, w którym znajduje się odbiorca. Nie wymaga to jednak wprowadzania mechanizmu licencji wieloterytorialnych, tylko usunięcia wątpliwości, co do prawa właściwego dla użytku online, poprzez zastosowanie, zgodnie z istotą komunikowania publicznego (do którego zaliczono przekaz na żądanie), koncepcji państwa pochodzenia.

Dostępność licencji online aktualnie jest ograniczona z uwagi na niewykształcenie się modeli biznesowych ich udzielania. Do ukształtowania takiej praktyki nie jest jednak niezbędny reżim licencji wieloterytorialnych opartych europejskim „paszporcie” proponowany w projekcie dyrektywy.

7. Czy mechanizm udzielania licencji wieloterytorialnych powinien zostać określony przez ustawodawcę europejskiego, czy też raczej jego wypracowanie należy pozostawić zainteresowanym podmiotom?

Jak wskazaliśmy, mamy wątpliwości, co do samej zasadności koncepcji „licencji wieloterytorialnych”. W naszej ocenie uregulowanie ogólnych standardów działania OZZ w UE (proponowane w tytule II projektu dyrektywy), stanowiłoby już impuls sprzyjający agregowaniu praw i wykształcaniu modeli licencjonowania użytku online. Uważamy więc, że możliwe jest wypracowanie odpowiednich systemów takiego licencjonowania, bez wprowadzania europejskiej regulacji „licencji wieloterytorialnych”.

III. Ocena Tytułu III projektu dyrektywy.

8. Jak oceniają Państwo proponowany w projekcie dyrektywy mechanizm udzielania licencji wieloterytorialnych na korzystanie z utworów muzycznych online? Czy Państwa zdaniem model ten usprawni system nabywania licencji? Czy i jakie zmiany powinny zostać wprowadzone, aby zaproponowany model sprawnie funkcjonował? Czy Państwa zdaniem zaproponowany model, w celu sprawnego funkcjonowania, powinien nakładać jakiekolwiek obowiązki na dostawców internetowych usług muzycznych?

Oceniamy, że koncepcja, na której opiera się ten mechanizm, nie ma dostatecznych podstaw prawnych, w braku jasnego określenia zasad prawa właściwego dla użytku online. Biorąc pod uwagę to, że rekomendacja Komisji z 2005 r.¹⁶ spowodowała negatywne konsekwencje, mamy wątpliwości co do tego, czy oparty na zbliżonej koncepcji model „licencji wieloterytorialnych” doprowadzi usprawnienia procesu licencjonowania.¹⁷ Może bowiem dojść do wycofywania praw i fragmentaryzacji repertuarów.

Rozwiązaniami sprzyjającymi sprawniejszemu funkcjonowaniu modelu licencjonowania użytku online byłyby środki wymienionej wyżej, a w szczególności obowiązek kontraktowania i ograniczenie możliwości dowolnego wycofywania praw.

¹⁶ 2005/737/WE.

¹⁷ Podobnie: *Comments of the MPI*, pkt 12.

9. Jak oceniają Państwo zainteresowanie nabywaniem licencji wieloterytorialnych obejmujących polski repertuar muzyczny? Czy polskie organizacje zbiorowego zarządzania są lub powinny być zainteresowane ich udzielaniem?

Pytanie to dotyczy podmiotów świadczących usług muzyczne online i OZZ. TVP jest zainteresowana licencją na cały światowy repertuar muzyczny, w tym oczywiście repertuar polski; licencja jedynie na repertuar polski, nie zaspokajałaby potrzeb nadawcy publicznego.

10. Jak oceniają Państwo przygotowanie polskich organizacji zbiorowego zarządzania do udzielania licencji wieloterytorialnych, biorąc pod uwagę zasady proponowane w projekcie dyrektywy?

W tej materii powinny wypowiedzieć się same OZZ. Z praktyki TVP wynika, że przygotowanie polskich OZZ do udzielania licencji na użytek online nie zawsze jest dostateczne.

11. Czy byłoby Państwo zainteresowani nabywaniem licencji wieloterytorialnych od zagranicznych organizacji zbiorowego zarządzania, w tym obejmujących również repertuar polski?

W naszej ocenie jest to możliwość raczej teoretyczna. Stworzenie konkurencji pomiędzy OZZ w relacjach z użytkownikami, byłoby możliwe tylko wówczas, gdyby dysponowały one substytucyjnym dobrem, czyli takim samym repertuarem (to z kolei wymagałoby wprowadzenia przymusu zawierania przez OZZ umów o wzajemnej reprezentacji i zakazu wycofywania praw). Tymczasem próby tworzenia wielości OZZ dotąd prowadzą do tego, że pojawia kilka organizacji dysponujących odrębnym repertuarem. W rezultacie użytkownik zainteresowany pełnym tzw. światowym repertuarem musiałby zawierać umowy z wszystkimi tymi organizacjami, co może prowadzić do podwyższenia jego kosztów transakcyjnych.

Rozwiązania proponowane w dyrektywie, a zwłaszcza swoboda wycofywania praw i brak obowiązku kontraktowania mogą doprowadzić właśnie do fragmentaryzacji repertuarów. Tymczasem TVP zainteresowana jest uzyskiwaniem licencji na zasadzie „jednego okienka”. Uważamy, że dogodne jest utrzymanie praktyki udzielania takich licencji przez krajową OZZ, obeznaną w krajowymi. Musi jednak istnieć skuteczny system nadzoru nad OZZ, reżim regulacji ich taryf i innego zapobiegania nadużywaniu ich pozycji dominującej.

12. W ocenie Komisji Europejskiej potrzeba harmonizacji zasad udzielania przez organizacje zbiorowego zarządzania licencji wieloterytorialnych w zakresie korzystania online dotyczy wyłącznie praw autorskich do utworów muzycznych. Czy zgadzają się Państwo z takim ograniczeniem projektowanych przepisów, czy powinny one również dotyczyć praw pokrewnych do artystycznych wykonań oraz praw pokrewnych fonogramów i wideogramów?

Jeżeli wprowadzony ma być specjalny reżim licencjonowania „wieloterytorialnego” powinien on dotyczyć też praw pokrewnych wykonawców i producentów fonogramów.

13. Czy istnieją inne modele licencjonowania praw do utworów muzycznych online, które byłyby dogodniejsze z punktu widzenia prowadzonej przez Państwa działalności?

W naszym przekonaniu właściwy jest model licencjonowania praw oparty o zasadę państwa pochodzenia.

Celowe jest także stosowanie rozwiązań ułatwiających licencjonowanie takich jak rozszerzone zbiorowe licencje, czy obligatoryjny zbiorowy zarząd, z zastrzeżeniem możliwości nabycia praw od samego uprawnionego - tak jak w art.21 polskiego prawa autorskiego. Przepis ten wymaga jednak doprecyzowania i uaktualnienia:

- 1) powinien dotyczyć nie tylko utworów *opublikowanych*, ale także *rozpowszechnionych*, wspólnie bowiem wiele utworów nie jest w ogóle wydawanych na płytach lub w formie zapisu nutowego;
- 2) powinien dotyczyć nie tylko utworów *drobnych*, ale wszelkich utworów zaliczanych w praktyce do kategorii tzw. *małych praw*, czyli *niedramatycznych utworów muzycznych i słowno-muzycznych, oraz drobnych utworów słownych*;
- 3) dopuszczalne wyłączenie przymusowego pośrednictwa powinno dotyczyć nie tylko utworów zamówionych przez nadawcę, ale wszelkich utworów z kategorii małych praw, do których nabył on prawa w zakresie nadań lub udostępniania na żądanie (wymagałoby to wykreślenia z art.21 ust.1 wyrazu *zamówionych*), a więc np. praw, które przysługują nadawcy na podstawie umów z producentem zewnętrznym, agencją reklamową, dystrybutorem filmowym, dysponentem tzw. biblioteki muzycznej (z prawami), a także twórcą utworu stworzonego nie na zamówienie nadawcy, jeżeli twórca następnie osobiście udzielił odpowiednich praw nadawcy, a także utworów udostępnionych przez twórcę na zasadzie wolnych licencji.

Ponadto celowe jest wprowadzenie systemu rozszerzonego zbiorowego zarządu dla celów udostępniania (nadawania i udostępniania na żądanie) utworów włączonych do produkcji radiowych lub telewizyjnych wytworzonych przez lub na zamówienia nadawcy przed 01.01.2003 r. (kiedy to do polskiej ustawy o prawie autorskim implementowano dyrektywę 2001/29/WE).

14. Czy proponowany przez Komisję Europejską mechanizm udzielania licencji wieloterytorialnych doprowadzi Państwa zdaniem do zmiany cen licencji na korzystanie z praw autorskich przez dostawców usług związanych z udostępnianiem treści online? Jeżeli tak, to jakie Państwa zdaniem będą tego przyczyny? W jaki sposób konkurencja pomiędzy organizacjami zbiorowego zarządzania wpłynie na rynek usług związanych z udostępnianiem treści online?

Proponowane przez KE rozwiązania, w tym w zakresie kryteriów ustalania wynagrodzenia, wycofywania praw i relacji uprawnionych z OZZ, może doprowadzić do podwyższenia cen. Projekt dba bowiem głównie o interesy uprawnionych w relacjach z OZZ, a nie o interesy użytkowników. Jeżeli OZZ miałyby konkurować między sobą o członków, to prawdopodobnie podwyższałyby ceny, by zachęcić uprawnionych wysokimi stawkami. Mógłby też występować odpływ uprawnionych do największych europejskich OZZ, które stałyby się jeszcze potężniejsze, a jednocześnie następowałoby osłabienie OZZ z małych krajów. Może to powodować trudności w licencjonowaniu repertuaru niszowego, ze szkodą dla różnorodności kulturowej.

TELEWIZJA POLSKA S.A.
Prezes Zarządu

dr Juliusz Braun